

EIX 1

Sistema educatiu

Què hem après del sistema educatiu català?

“La lluita contra la segregació escolar ha de ser constant en el temps i s’ha d’explicar de forma pedagògica i argumentada des de les administracions locals i educatives. En molts casos és l’única oportunitat educativa que tindran molts infants per millorar el seu futur.”

Conxita Calvo (REGIDORA D’EDUCACIÓ DE L’AJUNTAMENT DE MATARÓ) ➔ ➔

centres educatius # equitat # política educativa

RECERCA

10

Com podem combatre la segregació escolar a Catalunya?

Projecte:

Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local [↗](#)

Recull d’experiències de sis municipis catalans: Mataró, Olot, Manlleu, Terrassa, Girona i Valls, que els darrers anys han desplegat polítiques educatives de lluita contra la segregació. Hi han participat diversos experts de l’àmbit acadèmic, estudiosos de la política educativa, així com regidors, exregidors i tècnics d’educació municipals.

Equip del projecte:

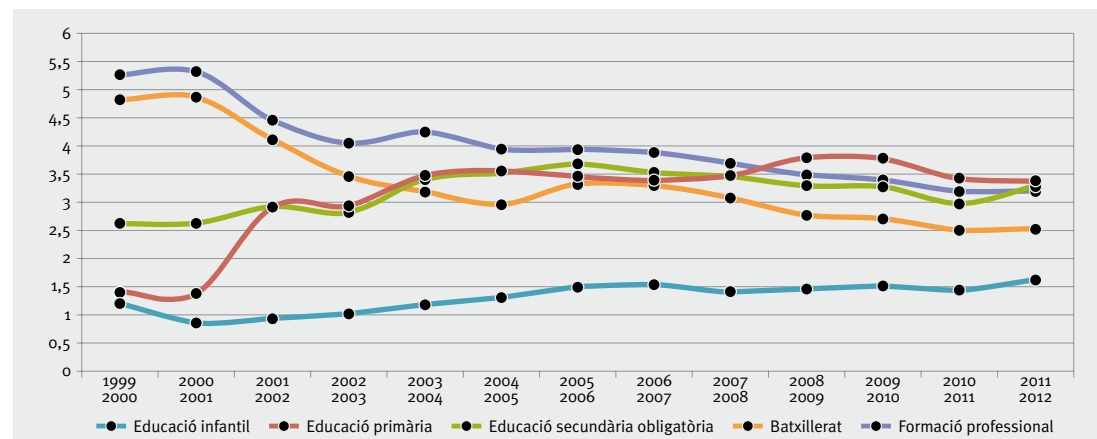
Xavier Bonal, Anna Jolonch (directors/coordinadors); Miquel Àngel Alegre, Jordi Collet, Ferran Ferrer, Jordi Feu, Florència Kliczkowski, Albert Quintana i Aina Tarabini.

Què ha motivat la nostra intervenció?

A Catalunya hi ha una alta taxa d’alumnes immigrants que han arribat durant la darrera dècada. El repte d’integrar-los a la nostra societat passa per garantir unes oportunitats escolars que seran determinants per a la futura cohesió social. Tanmateix, en moltes escoles catalanes hi ha una alta concentració d’aquest alumnat i això perjudica la seva escolaritat.

Evolució de l’índex d’equitat en la distribució d’alumnat estranger entre sectors de titularitat. Catalunya, 1999-2012

Font: Municipis contra la segregació escolar (Dossier de premsa)

La taxa de graduació a l’ESO al sector públic és del

77,5%

i al privat concertat del

88,4%

Principals resultats:

L’actual context de crisi econòmica i de retallades accentua els processos de segregació escolar i incrementa el risc de fractura social. Per una banda, les administracions dediquen menys recursos a polítiques de suport a l’escolarització com el transport escolar o les beques de menjador. Per l’altra, augmenta la competència pels recursos escassos i es generen actituds de rebuig cap a determinats grups socials, fomentant la voluntat de diferenciació i segregant la demanda educativa.

Està demostrat que la segregació escolar repercuteix negativament sobre els resultats del conjunt del sistema, incrementa les diferències de rendiment entre alumnat nadiu i no nadiu, redueix les oportunitats educatives de l’alumnat més desfavorit i dificulta la lluita contra l’abandonament educatiu prematur.

Les experiències d’escolarització equilibrada analitzades demostren que una acció educativa municipal adequada dóna fruits i incrementa l’equitat educativa i la igualtat d’oportunitats. Aquestes experiències permeten qüestionar alguns dels tòpics sobre la impossibilitat de canviar les tendències de concentració d’alumnat en risc educatiu i són la prova que és possible desplegar polítiques educatives locals capaces de combatre i reduir la segregació escolar.

Propostes:

El que aquestes sis experiències evidencien és que cal facilitar el lideratge local per assegurar el desenvolupament de polítiques d’escolarització equilibrada i de cohesió social. Les experiències analitzades demostren que només si hi ha un lideratge dels ajuntaments és possible desplegar polítiques de proximitat que vetllin per la igualtat d’oportunitats educatives.

Tot i que el principi de llibertat d’elecció d’escola ha d’equilibrar-se amb el de la satisfacció de les necessitats educatives, una política de lluita contra la segregació escolar ha de prioritzar la satisfacció de les necessitats educatives per damunt de qualsevol criteri de governabilitat. És per això que cal implementar mesures a les escoles que concentren més problemes educatius: des d’incentius que promoguin l’accés del professorat i de les direccions de centres de més qualitat a aquestes escoles fins a l’impuls de projectes tipus *magnet*, que poden actuar com a catalitzadors de la transformació de les escoles menys desitjades per les famílies.

HEM TREBALLAT COL·LABORATIVAMENT AMB:

Ajuntament de Mataró
Ajuntament de Valls

Ajuntament de Terrassa
Ajuntament d’Olot

Ajuntament de Manlleu
Ajuntament de Girona

L’alumnat estranger al sector públic,

19%

triplica el de les escoles concertades,

7%

82

punts és la diferència en competència lectora entre alumnat nadiu i no nadiu a les PISA

Documents de referència:

Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local [↗](#)

Municipis contra la segregació escolar [↗](#)

Experiències locals de lluita contra la segregació escolar (pàgs 397-411) [↗](#)